

ning: „Den lever lykkeligst, som lever mest ubemærket“, fortjener særlig Anvendelse paa et lille Lands udenrigste Stilling. Lykkeligst er det lille Land, som kan have Lov til at leve ganske stilkærbigt, og hvem ingen tænker paa at sætte i Forbindelse med nogen Art af storpolitiske Kombinationer. Opgaven for et lille Folk maa være den at gøre sig gældende gennem sin egen indre Udvikling, søge som et nyttigt og fremadstræbende Medlem at hævde sin Plads i Folkernes store Samfund. Derimod har det ingen Plads i de storpolitiske Begivenheder; der er det uden Kalb og uden Magt. Denne Erkendelse har ogsaa ved mere end een tidligere Lejlighed givet sig Udtryk i dette Tings Forhandlinger, som et Udtaleser. At vore Bestræbelser i Forholdet til andre Magter kun kunne være rettede paa at søge at holde os uden for Strid, er en sælles Overbevisning for os alle.

Den Tanke kan ligge nær at søge at give disse Bestræbelser ligesom en Stadfæstelse gennem en saakaldt anerkendt Neutralitet. Hvorvidt der er Udset for os til at opnaa en saadan Stilling, er et Spørgsmaal, jeg her skal lade staa hen. Den reelle Betydning af en saadan særlig neutral Stilling som den, der er tillagt f. Eks. Svejts eller Belgien, kan sikkert være omtvistede. Nogen Betydning tror jeg dog, at den har. Selv de, der, belærte af Historiens Erfaring, er tilbøjelige til at tillægge traktatmæssige Tilfagn en forholdsvis besteden Værdi, bør dog næppe drive Beskæftigelsen saa vidt, at de gaa ud fra, at Traktater altid og under alle Omstændigheder ville være ganske virkningsløse. Det er sandt nok, at nogen virkelig Garanti er der ikke for, at en lille Stats anerkendte Neutralitet ikke kan blive brudt af en større Magt, som i Øjeblikket anser det for uforeneligt med sine Interesser at respektere Neutraliteten. Men paa den anden Side tør man dog antage, at, om end kun virkende med en vis moralsk Vægt, vil en Neutralitets-Traktat ikke være helt uden Betydning. Hvis vi kunde opnaa, at Stormagterne forbandt sig til i al Eviighed at overholde vor Neutralitet, lade os i Fred og ikke røre os, vilde det dog vistnok kunne have nogen Værdi gennem et saadant Aaremaal, som nu en Gang efter politisk Tidsregning passende kan betegnes som en Eviighed. Noget ganske andet er det naturligtvis, om Magterne ville være tilbøjelige til at indrømme os en saadan Stilling. Med nogen Høje kunde man muligvis spørge, hvorfor de egentlig skulde gøre det. Vi kunne næppe vente, at de ville gøre det udelukkende af Velvilje eller Rærlighed til os. De ville

sikkert ikke gøre det, medmindre de selv mene at kunne have nogen Nytte deraf. Hvorvidt altsaa en sliq neutraliseret Stilling er opnaaelig, bliver et Spørgsmaal, som den, der leder Landets udenrigste Politikk, i det givne Øjeblik er kaldet til at bedømme. Den, der har Ansvaret, maa være den, som bestemmer, hvorvidt det i Øjeblikket er tilraadeligt at gøre et Forsøg ved Henvendelse til Magterne. Han bør ogsaa være i Stand til at sige, om et saadant Skridt, hvis det ikke fører til Maalet, maaske endog kunde gøre Skade og reise Spørgsmaal, der kunde berede os Vanskeligheder.

Men en helt anden og heraf ganske afhængig Ting er den, at det aldrig er af Vejen og efter Omstændighederne endog kan være i høj Grad paakrævet og nødvendigt at stræbe at bibringe Udlandet den faste og bestemte Overbevisning, at dansk Udenrigspolitik kun har et eneste Maaal, nemlig at stræbe at holde vort Land uberørt af internationale Forviklinger og at afværge Muligheden af, at det i Krigstilfælde skulde kunne blive draget ind i Kredsene af de kæmpende. At dette er og maa være vor Stilling, er noget, der vistnok paa Forhaand tør antages at være ogsaa Udlandet indlysende. Men vor Veligheden medfører, at vi ogsaa mod vor Vilje kunde blive inddragne i Kampe, der kom til at foregaa ved vor Dør. Faren herfor vilde blive endnu større, hvis der paa Forhaand fra nogen Side skulde kunne næres nogen som helst Mistillid til vore Hensigter, en Stemning, som da meget let vilde kunne fremkalde Begivenheder, som i modsat Fald kunde være afværgeede. Ikke altid betragtes vi i Udlandet med fuldstændig Tillid. Ret jævnlige dukker der Rygter op, saa hist saa her, som tillægge Danmark en vis Stilling i de europæiske Konstellationer. Ogsaa i dette Øfteraar, da de store, politiske Kombinationer saa stærkt have beskæftiget Sindene, er der i Udlandets Presse fremsat Paastande i saadan Retning. Jeg behøver ikke at sige, at enhver af os er fuldstændig vel vidende om, at sliqe Antydninger ere fuldstændig grebne ud af Luften. Men vi kunne ikke være blinde for, at blot det, at der vækkes en Formodning, en Tro hos nogle om, at der dog kunde være noget sandt deri, kun kan tjene til at skade os og mulig ved Lejlighed til at lede os ind i Forviklinger, som det er vort Maaal at undgaa. Derfor er det nødvendigt for Regeringen som for Folket med aarvaagent Øje at følge Rendetegnene i saa Henseende om Stemningen over for os i Udlandet, og ved enhver Lejlighed søge at overbevise saavel de udenlandske Regeringer